

Notatka z IX posiedzenia Podkomitetu (grupy roboczej) ds. Wielkopolski Wschodniej działającego w ramach Komitetu Monitorującego Program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (dalej: KM FEW)

– 2 października 2024 r. –

IX posiedzenie Podkomitetu (grupy roboczej) ds. Wielkopolski Wschodniej (dalej: Podkomitet) odbyło się 2 października 2024 r. (w godzinach 10:00-14:00) w Centrum Kultury i Sztuki – Dom Kultury OSKARD przy Al. 1 Maja 7a w Koninie. Spotkanie przebiegło zgodnie z następującym porządkiem obrad:

1. Powitanie.
2. Kwestie organizacyjne dotyczące funkcjonowania Podkomitetu, w tym zmiana jego składu osobowego.
3. Sprawy bieżące dotyczące procesu wdrażania Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (dalej: FST) w Wielkopolsce Wschodniej.
4. Przedstawienie informacji na temat aktualnego stanu prac nad wybranymi projektami strategicznymi związanymi ze sprawiedliwą transformacją.
5. Dyskusja na temat stanu realizacji/wdrażania zaprezentowanych projektów strategicznych.
6. Przerwa.
7. Przedstawienie wyników badania zrealizowanego na zlecenie Spółki Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie pn. *Działalność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw w Wielkopolsce Wschodniej*.
8. Wolne wnioski i zapytania, dyskusja.
9. Zakończenie posiedzenia.

W posiedzeniu uczestniczyli następujący członkowie Podkomitetu:

1. Maciej Sytek – Prezes Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie (Członek KM FEW), Przewodniczący Podkomitetu
2. Romuald Antosik – Burmistrz Miasta Turku
3. Zbigniew Bachta – przedstawiciel Wielkopolskiego Związku Pracodawców Lewiatan
4. Beata Bartczak – Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Turku
5. Damian Brzóska – Prezes Tureckiej Izby Gospodarczej (Członek KM FEW)

6. Cezary Czemplik – przedstawiciel Związku Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć (Zastępca Członka KM FEW)
7. Stefan Działara – Burmistrz Gminy i Miasta Rychwał (Członek KM FEW)
8. Maciej Kaźmierczak – Przewodniczący Niezależnego Związku Zawodowego Pracowników Ruchu Ciągłego „RUCH” KWB KONIN w Kleczewie S.A.
9. Mateusz Kowalewski – Prezes Izby Gospodarczej Wielkopolski Wschodniej (Zastępca Członka KM FEW)
10. Michał Kurzawski – Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu (Zastępca Członka KM FEW)
11. Artur Miętkiewicz – Wójt Gminy Łądek
12. Karol Mikołajczyk – Wójt Gminy Turek (Zastępca Członka KM FEW)
13. Andrzej Nowak – Wójt Gminy Kramsk
14. Grzegorz Rauchfleisch – Przewodniczący Międzyzakładowego Związku Zawodowego Pracowników Ruchu Ciągłego ZE PAK S.A.
15. Michał Rejewski – Doradca Zarządu ds. Sprawiedliwej Transformacji Wielkopolski Wschodniej, Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie
16. Mirosław Reśkiewicz – Przewodniczący Organizacji Międzyzakładowej NSZZ „Solidarność” Grupy ZE PAK
17. Jarosław Rogalski – Przewodniczący Międzyzakładowego Związku Zawodowego Górników KWB „KONIN” S.A.
18. Paweł Szczepankiewicz – Wójt Gminy Wierzbinek
19. Łukasz Waszczuk – przedstawiciel Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej
20. Artur Zimny – Rektor Akademii Nauk Stosowanych w Koninie

W spotkaniu uczestniczyli również Damian Hamerski z firmy Flow Centrum Badawcze Sp. z o.o. (w charakterze eksperta) oraz (w charakterze obserwatorów):

1. Edyta Antkowiak – przedstawicielka Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu
2. Henryk Drzewiecki – Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Wielkopolskiego (Zastępca Członka KM FEW)
3. Sylwia Frankowska – przedstawicielka Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu

4. Michał Jarek – przedstawiciel Starostwa Powiatowego w Turku
5. Cezary Krasowski – Wójt Gminy Brudzew
6. Piotr Maciejewski – Burmistrz Miasta i Gminy Ślesin
7. Karolina Minta – przedstawicielka Urzędu Miejskiego w Koninie
8. Rafał Oblizajek – przedstawiciel Urzędu Miejskiego w Koninie
9. Ariel Oleksiak – przedstawiciel Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego afiliowanego przy Instytucie Chemii Bioorganicznej PAN
10. Tomasz Piontek – przedstawiciel Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego afiliowanego przy Instytucie Chemii Bioorganicznej PAN
11. Jacek Szczap – Burmistrz Miasta Słupcy
12. Błażej Waligórski – p.o. Zastępcy Dyrektora ds. Ochrony Przed Powodzią i Suszą, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu
13. Grzegorz Jasiński – Wiceprzewodniczący Organizacji Międzyzakładowej "Solidarność" Górnictwa Węgla Brunatnego Zagłębia Konińsko-Turkowskiego
14. Witold Nowak – Zastępca Prezydenta Miasta Konina
15. Dariusz Puchała – Wójt Gminy Stare Miasto.

Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie (dalej: ARR), odpowiedzialną za organizację posiedzenia Podkomitetu, poza Maciejem Sytkiem i Michałem Rejewskim, reprezentowali: Krzysztof Borkowicz (Zastępca Członka KM FEW), a także: Dominika Dziewiątka, Sylwia Górniak, Edyta Kasprzak-Škvrna, Renata Osztynowicz, Barbara Wanot i Wiktoria Wygocka.

Pierwszym tematem podjętym podczas spotkania była aktualizacja składu osobowego Podkomitetu, wynikająca ze zmian, jakie nastąpiły w KM FEW, na stanowiskach władarzy gmin i powiatów czy władz uczelni w Wielkopolsce Wschodniej, jak również z indywidualnych decyzji członków Podkomitetu o rezygnacji z dalszego udziału w pracach grupy roboczej. Sytuacja ta dotyczyła 8 członków Podkomitetu:

1. Mirosława Broniszewskiego (były Wójt Gminy Przykona)
2. Marka Goli (były Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Wielkopolskiego)
3. Dariusza Kałużnego (były Starosta Powiatu Tureckiego)
4. Michała Pyrzyka (były Burmistrz Miasta Słupcy)
5. Marka Waszkowiaka (były Rektor Wyższej Szkoły Kadr Menedżerskich w Koninie)

6. Mariusza Zaborowskiego (były Burmistrz Miasta i Gminy Ślesin)
7. Anny Jung (była Wicestarosta Gnieźnieńska)
8. Agaty Kuźmińskiej (Prezeska Fundacji Instytut Zielonej Przyszłości, która zrezygnowała z uczestnictwa w pracach Podkomitetu).

W związku z ww. zmianami, zaproponowano wyłączenie tych osób z dalszych prac grupy roboczej oraz dodanie do listy członków Podkomitetu (w miejsce ww. osób):

1. Krzysztofa Borkowicza (Koordynator Obszaru Instytucji Pośredniczącej w ARR, Zastępca Członka KM FEW)
2. Cezarego Krasowskiego (aktualny Wójt Gminy Brudzew)
3. Henryka Drzewieckiego (aktualny Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, Zastępca Członka KM FEW)
4. Krzysztofa Kupińskiego (aktualny Rektor Wyższej Szkoły Kadr Menedżerskich w Koninie)
5. Piotra Maciejewskiego (aktualny Burmistrz Miasta i Gminy Ślesin)
6. Jana Smaka (aktualny Starosta Powiatu Tureckiego)
7. Jacka Szczapa (aktualny Burmistrz Miasta Słupcy).

Proponowane zmiany zostały jednogłośnie zaakceptowane przez obecnych na posiedzeniu członków Podkomitetu. Zgodnie z informacją przekazaną przez Przewodniczącego Podkomitetu, zostaną one uwzględnione w Regulaminie pracy Podkomitetu (poprzez zmianę treści załącznika określającego listę członków grupy roboczej), który zostanie następnie przekazany do Przewodniczącego KM FEW (w celu uzyskania jego akceptacji).

W ramach pierwszej części spotkania omówiono także bieżące sprawy związane z wdrażaniem FST w Wielkopolsce Wschodniej. Pierwszą z nich była kwestia uruchomienia mechanizmu instrumentów finansowych (dalej: IF) w ramach Priorytetu 10 programu *Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027* (dalej: FEW), skierowanych do przedsiębiorców na rozwój i podniesienie ich konkurencyjności. Na realizację wsparcia w postaci IF planuje się przeznaczyć 25 mln euro (w tym celu planowane jest przesunięcie części środków finansowych w ramach Priorytetu 10 FEW). Wniosek dotyczący wprowadzenia ww. mechanizmu został już pozytywnie zaopiniowany przez Komisję Europejską (dalej: KE) w trybie konsultacji nieformalnych. Kwestia ta stanie się również przedmiotem obrad podczas najbliższego posiedzenia KM FEW (16 października br.).

Kolejnym tematem poruszonym podczas tej części spotkania był przegląd śródkresowy na lata 2021-2027, którego wyniki należy przekazać do KE do końca marca 2025 r. W ramach dokonanego przeglądu FEW, poza wspomnianym wcześniej wprowadzeniem IF, zaproponowano następujące zmiany dotyczące FST:

- usunięcie 3 projektów strategicznych z *Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Wielkopolski Wschodniej* (dalej: TPSTWW), które miały być realizowane przez GK ZE PAK (2 projekty) i Sun Garden (1 projekt), w związku z informacjami otrzymanymi od ww. podmiotów o rezygnacji z wdrożenia tych inwestycji – jednocześnie poinformowano, iż trwają intensywne prace nad uwzględnieniem w TPSTWW nowego projektu strategicznego – tzw. „projektu Warenka” (projekt GK ZE PAK) – aktualnie jest on konsultowany w ramach współpracy z JASPERS,
- skorygowanie zapisów TPSTWW i Priorytetu 10 FEW dotyczących wsparcia rynku pracy w zakresie podnoszenia i zmiany kwalifikacji oraz aktywizacji zawodowej pracowników GK ZE PAK – w ramach tzw. projektu pracowniczego, mające na celu dopuszczenie do udziału w projekcie byłych pracowników GK ZE PAK zwolnionych od 2017 r.,
- dokonanie przesunięć kwot między kategoriami interwencji, poprzez zwiększenie alokacji na kategorie interwencji dotyczące: wsparcia inwestycji produkcyjnych w mikro-, małych i średnich przedsiębiorstwach (dalej: MŚP), wsparcia rozwoju odnawialnych źródeł energii (dalej: OZE) – energii odnawialnej: słonecznej, edukacji przedszkolnej, usług społecznych – deinstytucjonalizacji, infrastruktury włączenia społecznego.

Wśród zagadnień związanych z przeglądem śródkresowym pojawił się także temat postępu finansowego FEW i konieczności poddania certyfikacji w kolejnych latach (2025-2030) odpowiednio: 2%, 38%, 46%, 53%, 60% i 100% alokacji FST (zgodnie z informacją przekazaną przez Pana Michała Kurzawskiego – Zastępcę Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu).

Podczas omawiania modyfikacji zakresu FEW zwrócono uwagę na kwestię zbyt wysokiej minimalnej wartości przedsięwzięć wymaganej przy niektórych typach projektów, w tym z zakresu termomodernizacji, która wielu przedsiębiorstwom (zwłaszcza mikro- i małym) uniemożliwia aplikowanie o środki unijne. W tym zakresie zaproponowano przeprowadzenie badania służącego zidentyfikowaniu potrzeb przedsiębiorstw w tym obszarze, a następnie dostosowanie wymaganej minimalnej wartości przedsięwzięcia do wyników badania.

Uczestnicy spotkania zaakcentowali także potrzebę zwiększenia puli środków na cieszące się

dużym zainteresowaniem projekty parasolowe z zakresu OZE, a także na projekty dotyczące instalacji OZE w obiektach użyteczności publicznej (takich jak hydrofornie, oczyszczalnie ścieków), które pozwolą obniżyć koszty ich działalności – na czym skorzystają ostatecznie także mieszkańcy

i przedsiębiorcy. Ponadto podjęto kwestię potrzeby zwiększenia udziału organizacji pozarządowych w projektach unijnych, zwracając jednocześnie uwagę na istniejące w tym zakresie problemy, takie jak niewielki potencjał finansowy tych organizacji (uniemożliwiający zapewnienie wymaganego wkładu własnego) i ich niewielkie doświadczenie w realizacji tego typu projektów.

W ramach części spotkania dotyczącej spraw bieżących związanych z wdrażaniem FST podjęto także temat, zgłaszanego przez beneficjentów wsparcia rozwoju OZE (w ramach działań FEW 10.2 i 10.6), problemu z uzyskaniem zgody operatora systemu dystrybucyjnego na przyłączenie do sieci energetycznej nowych instalacji fotowoltaicznych (o mocy powyżej 50 kW). Negatywna decyzja operatora stanowi barierę dla beneficjentów, która istotnie utrudnia, a niekiedy uniemożliwia realizację projektów dofinansowanych ze środków FST. W związku z pojawieniem się tego problemu ARR zwróciła się do ENERGA-OPERATOR Oddział w Kaliszu z prośbą o możliwość zorganizowania spotkania mającego na celu omówienie uwarunkowań i możliwości dalszego wsparcia rozwoju OZE oraz planów w zakresie poprawy sytuacji infrastruktury energetycznej na obszarze Wielkopolski Wschodniej.

Kolejnym elementem spotkania było przybliżenie informacji na temat aktualnego stanu prac nad realizacją/przygotowaniem 4 projektów strategicznych związanych ze sprawiedliwą transformacją (wspieranych ze środków FST), tj.:

- *Rozwój studiów o profilu praktycznym i form kształcenia ustawicznego dostosowanych do potrzeb Wielkopolski Wschodniej* – beneficjent: Akademia Nauk Stosowanych w Koninie (dalej: ANS). Realizacja projektu już się rozpoczęła – w jego ramach zakupiono już niezbędne wyposażenie do laboratoriów OZE i inżynierii logistycznej, pracowni komputerowych, a także przeprowadzono pierwszą rekrutację na studia i inne formy kształcenia (w przypadku niektórych z nich trwa jeszcze nabór kandydatów). Wszystkie uruchamiane w ramach projektu kierunki studiów I i II stopnia cieszą się dużym zainteresowaniem – liczba zgłoszeń przekroczyła liczbę przewidzianych do uruchomienia miejsc. Podobna sytuacja dotyczy studiów podyplomowych oraz specjalistycznego kursu języka angielskiego (technicznego). W związku z powyższym ANS zwróciła się do Instytucji

Zarządzającej FEW z prośbą o możliwość przyjęcia większej liczby kandydatów. W roku akademickim 2024/2025, ze względu na niskie zainteresowanie, nie zostanie uruchomiony specjalistyczny kurs języka niemieckiego (technicznego). Realizacja pozostałych form kształcenia uzależniona jest natomiast od wyników rekrutacji, która jeszcze trwa.

- *Wsparcie zmiany społecznej w Wielkopolsce Wschodniej* – beneficjent: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu. Projekt jest już w trakcie realizacji, a aktualnie trwają przygotowania do uruchomienia Akademii zmiany społecznej – ma ona zacząć funkcjonować w I kwartale 2025 r. (w 2024 r. planowany jest wybór oferenta, który będzie realizował szkolenia). W najbliższym czasie w Katowicach (Nikiszowiec) planowane jest także spotkanie szkoleniowe/warsztatowe – odbędzie się ono 27-28 listopada br. (tego typu szkolenia, warsztaty, wizyty studyjne organizowane będą przez cały okres trwania projektu). Realizację kolejnego ważnego etapu przedsięwzięcia, jakim jest przekazanie jednostkom samorządu terytorialnego grantów na realizację założeń zawartych w modelach wsparcia i rozwoju usług społecznych, wypracowanych w ramach Akademii zmiany społecznej, przewidziano w I kwartale 2026 r.
- *Niskoemisyjny transport publiczny w subregionie konińskim* – beneficjent: Miasto Konin (przedsięwzięcie realizowane z udziałem partnerów: Miejskiego Zakładu Komunikacji w Koninie, Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Koninie i Gminy Miejskiej Koło). Projekt znajduje się na początkowym etapie wdrażania (został wybrany do dofinansowania w sierpniu 2024 r.). Jego celem jest rozwój transportu publicznego na obszarze Wielkopolski Wschodniej m.in. poprzez zakup taboru zeroemisyjnego (autobusów wodorowych) oraz powstanie odpowiedniej infrastruktury (m.in. budowę: węzła przesiadkowego przy dworcu PKP w Koninie, zajezdni autobusowej w Koninie, parkingu przy dworcu PKP w Kole, dróg rowerowych).

W ramach dyskusji dotyczącej tego projektu zwrócono uwagę na potrzebę sprawdzenia czy budynki (będące własnością instytucji publicznej), które powstaną w ramach inwestycji, będą spełniać wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej określone w *Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie charakterystyki energetycznej budynków*.
- *PSNC Energy Lab-wsparcie B+R dla kompleksowej transformacji społeczno-gospodarczej w Wielkopolsce Wschodniej z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych nowych generacji* – wnioskodawca: Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe afiliowane przy Instytucie Chemii Bioorganicznej PAN. Nabór wniosku dla tego projektu

rozpocznie się pod koniec października br. W oparciu o wstępnie przeprowadzone prace badawczo-rozwojowe (dalej: B+R) opracowano już założenia i koncepcję realizacji tego projektu. Zakłada on m.in. rozbudowę eksperymentalnych, energooszczędnych i niskoemisyjnych laboratoriów oraz prowadzenie prac B+R nad zaawansowanymi rozwiązaniami cyfrowymi wspierającymi transformację energetyczną, społeczną i gospodarczą Wielkopolski Wschodniej. Projekt przyczyni się do powstania nowej infrastruktury B+R, w tym: laboratorium cyfrowych bliźniaków, symulacji komputerowych i zastosowań sztucznej inteligencji, laboratorium efektywnych węzłów cyfrowych, energii odnawialnej i inteligentnych sieci energetycznych, a także żywego laboratorium akwizycji danych oraz interakcji z interesariuszami z regionu. Będą w nich prowadzone prace B+R dotyczące m.in. optymalizacji zarządzania hybrydowymi systemami OZE i magazynami energii, opracowania cyfrowych bliźniaków klimatu oraz regionu (umożliwiających analizę, prognozowanie i wspieranie decyzji związanych z rozwojem subregionu).

Realizacja projektu w zakładanym zakresie, tj. szerszym niż w przypadku projektów dotyczących publicznej infrastruktury B+R wspieranych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, wymaga zastosowania odmiennych warunków wsparcia. W związku z tym konieczne jest uzgodnienie tej kwestii z członkami Podkomitetu i KM FEW – odmienne warunki wsparcia muszą zostać przyjęte Uchwałą KM FEW (projekt treści Uchwały zostanie rozesłany członkom Podkomitetu po zakończeniu spotkania).

Poza wyżej opisanymi kwestiami, podczas posiedzenia Podkomitetu omówiono także wyniki badania zrealizowanego na zlecenie ARR pn. *Działalność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw w Wielkopolsce Wschodniej*, podkreślając przy tym niewielkie zainteresowanie przedsiębiorstw udziałem w badaniu ankietowym. Przedstawione wyniki stanowiły punkt wyjścia do dyskusji na temat niewielkiego potencjału badawczo-rozwojowego i innowacyjnego subregionu, wynikającego m.in. z niskiej aktywności przedsiębiorstw w zakresie prowadzenia prac B+R, niedostatecznie rozwiniętej infrastruktury B+R (w tym braku publicznej infrastruktury B+R) oraz niewielkiej liczby instytucji otoczenia biznesu wspierających rozwój rodzimych przedsiębiorstw, w tym w obszarze B+R.

Notatkę przygotował:

Sekretariat Podkomitetu (grupy roboczej) ds. Wielkopolski Wschodniej

Notatkę podpisał:

Maciej Sytek, Przewodniczący Podkomitetu (grupy roboczej) ds. Wielkopolski Wschodniej
działającego w ramach Komitetu Monitorującego Program Fundusze Europejskie dla
Wielkopolski 2021-2027